

100 onns Dun da la Festa naziunala

(anr) Il Dun da la Festa naziunala (per l'emprim d'avust) vegn purtà ed organisà d'ina uniun ch'è vegnida fundada 1909, pia avant 100 onns. L'intenziun da quella instituziun è stada da colliar la Festa naziunala cun ina ovra da solidaritad en l'interess dal pajais e cun in senn profund. Al'entschatta deva ei – en collavuraziun cun la PTT – ina carta postala speziala, creada dad artists, per questa occasiun. L'onn 1923 han ins introduci – per recaltgar meds – ina plachetta. Quellas vegnevan vendidas da la posta e tras voluntaris. Dapi 1938 datti las marcas postalas per la Festa naziunala, cumparidas dapi 1952 sco marcas postalas Pro Patria. Impundi vegnevan ils meds recaltgads per intents communizaiVELS. Ils emprims decennis vegnevan gruppas en basegn sustegnidas. Alur èsi sta pil pli projects da cultura e cultura svizra. 1991 è l'uniun-purtadra vegnida midada en ina fundaziun e davent da 1992 sa splega l'entira collecta sut il num da Pro Patria.

Iniziant da l'uniun-purtadra dal Dun da la festa naziunala è stà avant in tschientaner Albert Schuster, in commerziant da S. Gagl. El è vegnì sustegnì tant da la PTT sco dal Cussegl federal. Stimulà latiers l'aveva il messadi dal Cussegl federal 1889, en il qual quel aveva pro-

ponì da realisar ina festa naziunala seculara l'onn 1891 per ils 600 onns dapi la fundaziun da la Confederaziun. Quella commemoraziun aveva gè grond success. Uschia han ins vulì e pudì demussar tras quai dun solidaritad cun l'entir pajais: a l'entschatta tras cartas postalas spezialas, lu cun plachettas e pli tard era cun las marcas da Pro Patria. 1945 han ins gè vendì 900 000 plachettas da l'emprim d'avust, che custavan gia alur tuttina in franc. Ussa èsi tranter 300 000 e 350 000 ensainas a tschintg francs. L'emprim d'avust, il di d'intent dubel cun commemoraziun e festa naziunala, è ufficialmain firà en Svizra dapi 1994 suenter ch'il pievel svizzer aveva acceptà l'iniziativa correspondent a l'onn avant cun ina maiortad da na main che 83 per tschient. Tar il di da festa s'auda mintgamai era il purtar l'ensaina da l'emprim d'avust.

Per il centenari dal Dun da la Festa naziunala ha l'artist *Hans Erni*, che ha sez cumpleni uonn 100 onns, era creà ina munaida commemorativa en aur cun ina valita nominala da 50 francs, en vendita dapi l'entschatta da zercladur. Quella munaida mussa – tenor ses creader – in pèr che mira «plain speranza vers la proxima damaun».